

Sygn. akt VU 728/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 15 kwietnia 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. S. prawo do emerytury z dniem 13 kwietnia 2013 roku.

Sygn. akt VU 728/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 7 maja 2013r., wnosząc o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł. od dnia 1 stycznia 1980r. do 26 lipca 1980r. na stanowisku traktorzysty oraz od dnia 1 stycznia 1987r. do dnia 31 grudnia 1991r. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. S., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 14 marca 2013r. wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 akt ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat, w tym 12 lat 11 miesięcy i 7 dni pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.nie zaliczył wnioskodawcy jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu pracy od 1 stycznia 1980r. do 4 maja 1982r. oraz od 1 stycznia 1987r. do 31 grudnia 1991r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł..

(dowód: decyzja ZUS z dnia 15 kwietnia 2013r. – k. 30 akt ZUS)

Wnioskodawca nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, nie pracuje, jest osobą bezrobotną (okoliczność bezsporna).

J. S.był zatrudniony w okresie od dnia 21 sierpnia 1978r. do dnia 4 maja 1982r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł.na stanowisku traktorzysty, a ostatnio na stanowisku kierowcy.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 5 maja 1982r. – k. 1 akt osobowych)

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Ł.posiadała gospodarstwo rolne położone w T.o powierzchni ponad 100 ha. Wnioskodawca w początkowym okresie zatrudnienia w SKR tj. od dnia 21 sierpnia 1978r. do dnia 25 lipca 1980r. pracował jako traktorzysta. Wykonywał wówczas prace polowe takiej jak orka, bronowanie, koszenie traw. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: zeznania świadka A. G. – protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2013r. od minuty 7:12 do minuty 16:20, zeznania świadka S. C. - protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2013r. od minuty 16.23 do minuty 20.23, zeznania wnioskodawcy - protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2013r. od minuty 20.24 do minuty 29.30, angaż z dnia 2 stycznia 1980r. – k. 10 akt osobowych, umowa o pracę z dnia 21 sierpnia 1978r. – k. 11 akt osobowych)

Od dnia 26 lipca 1980r. do dnia 4 maja 1982r. wnioskodawca pracował w SKRŁ.jako kierowca samochodu Ż..

(dowód: wypowiedzenie warunków pracy i płacy z dnia 25 lipca 1980r. – k. 9 akt osobowych, angaż – k.3-8 akt osobowych)

W okresie od dnia 26 lipca 1984r. do dnia 31 grudnia 1991r. wnioskodawca był ponownie zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł.. W okresie od dnia 26 lipca 1984r. do dnia 31 grudnia 1986r. pracował tam jako traktorzysta. Natomiast w okresie od dnia 1 stycznia 1987r. do dnia 21 grudnia 1991r. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca jeździł samochodem ciężarowym marki (...), którym przewoził materiały budowlane, węgiel, wapno. Wnioskodawca rozwoził te materiały po ternie województwa łódzkiego i na terenie Śląska.

Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy tylko i wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 1991r.- akta ZUS, notatka na posiedzenie kolegium- k. 16 akt ZUS, zeznania świadka A. G. – protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2013r. od minuty 7:12 do minuty 16:20, zeznania świadka S. C. - protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2013r. od minuty 16.23 do minuty 20.23, zeznania wnioskodawcy - protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2013r. od minuty 20.24 do minuty 29.30)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł. był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Sporny pozostawał jedynie charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w pewnych okresach zatrudnienia w SKRŁ.. Organ rentowy zaliczył bowiem wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach z okresu zatrudnienia w SKR okres pracy od dnia 21 sierpnia 1978r. do 31 grudnia 1979r. oraz od dnia 26 lipca 1984r. do dnia 31 grudnia 1986r. w charakterze traktorzysty. Natomiast pozostałych okresów zatrudnienia w SKR organ rentowy nie uwzględnił argumentując to tym, iż z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz umowy o pracę potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie czasu wynika, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku traktorzysty, mechanika i kierowcy, co uniemożliwia ustalenie dokładnego okresu, w jakim wnioskodawca wykonywał pracę traktorzysty.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł. Sąd oparł się na spójnych i wiarygodnych zeznaniach świadków A. G. i S. C., a także zeznaniach wnioskodawcy.

Należy podkreślić, że S. C. od 1978r. do 1991r. pracował cały czas w charakterze traktorzysty i potwierdził, że wnioskodawca w początkowym okresie zatrudnienia w SKR pracował tak jak i on w charakterze traktorzysty, a dopiero od 1987r. do końca zatrudnienia czyli do 1991r. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego Star 200. Jego zeznania korespondują z dokumentami osobowymi zawartymi w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu 1978-1982r. Z umowy o pracę z 1978r. wynika, że wnioskodawca zatrudnił się w charakterze traktorzysty, a z angażu zmieniającego warunki pracy i płacy z dnia 25 lipca 1980r. wynika, że pracę tę wykonywał nieprzerwanie do dnia 25 lipca 1980r., Dopiero bowiem z dniem 26 lipca 1980r. pracodawca powierzył mu w miejsce dotychczasowych obowiązków traktorzysty wykonywanie obowiązków kierowcy Żuka. Uprawnia to do stanowiska, że wnioskodawca pracował w charakterze traktorzysty w ciągłości od dnia 21 sierpnia 1978r. do dnia 25 lipca 1980r., a nie jak to błędnie ustalił organ rentowy do dnia 31 grudnia 1979r. Organ rentowy nie uzasadnił na podstawie czego ustalił datę końcową zatrudnienia wnioskodawcy w charakterze traktorzysty. W aktach osobowych wnioskodawcy angaże świadczące o wykonywaniu przez niego pracy kierowcy pojawiają się dopiero po dacie 25 lipca 1980r. Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt, że również pracująca w charakterze kadrowej A. G. potwierdziła pracę wnioskodawcy w charakterze traktorzysty, Sąd uznał iż wnioskodawca udowodnił, że w okresie od dnia 1 stycznia 1980r. do dnia 25 lipca 1980r. wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, dział VIII poz. 3, jako kierowca ciągnika (traktorzysty).

Charakter wykonywanej przez skarżącego pracy w drugim spornym okresie od dnia 1 stycznia 1987r. do dnia 31 grudnia 1991r. Sąd ustalił – wobec braku akt osobowych z tego okresu - na podstawie zeznań współpracowników skarżącego A. G. oraz S. C., którzy potwierdzili jego zeznania co do wykonywania pracy kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadkowie przyznali, że przez

okres 4 ostatnich lat swojego zatrudnienia w SKRŁ.wnioskodawca cały czas pracował jako kierowca samochodu ciężarowego Star 200, którym przewoził materiały budowlane. Z jedyne dokumentu jakim wnioskodawca dysponuje z tego okresu, a mianowicie ze świadectwa pracy z dnia 31 grudnia 1991r. wynika, że ostatnio pracował na stanowisku kierowcy. Zeznania świadków i wnioskodawcy pokrywają się zatem w tym zakresie ze świadectwem pracy, z tym że doprecyzowują stanowisko pracy przez wskazanie rodzaju samochodów kierowanych przez wnioskodawcę (samochód ciężarowy o ładowności powyżej 3,5 tony) Star 200 oraz czasokresu tej pracy (cztery ostatnie lata).

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego .

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd uznał, że także w drugim spornym okresie, a mianowicie od dnia 1 stycznia 1987r. do dnia 31 grudnia 1991r. wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace wymienione w Wykazie A, Dziale VIII pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Po doliczeniu spornych okresów do stażu pracy w szczególnych warunkach uznanego przez organ rentowy wynoszącego 12 lat 11 miesięcy i 7 dni, wnioskodawca wykazał, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, nie był członkiem OFE, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że skarżący osiągnął wiek emerytalny z dniem 13 kwietnia 2013r. i z tym też dniem spełnił ostatnią przesłankę, od której zależało nabycie prawa do emerytury, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.